

Underlätta hästens arbete. 1895

Wårbruket har förfiggått, och säkert har mången jordbrukare med beundran och glädje konstaterat det utmärkta arbete de nyare jordbearbetningsredskapen, såsom tallriksharf, spadharf, fjäderharf o. dyl. åstadkommit. Men mången jordbrukare torde icke besinna, att detta fullkomligare arbete också i wida högre grad tagit hästens krafter i anspråk, än hwad de mera primitiwa pinnharfvarna, flösharfvarna och dylika redskap gjorde, hwilka ganska ofullständigt bearbeta jorden. Och huru mången jordbrukare har warit betänkt på att underlätta den ökade börda, som sålunda lagts på hans trognaste tjänare, hästen, hwilken, willigt släpper till sina sista krafter, — om man är nog omänsklig att fordra detta. Några påminnelser om de mångahanda medel

som finnas, för att i någon mån lindra hästens tunga må därför här finnas plats. Om dessa råd och icke längre kunna tillämpas wid värbruket, så kunna de i stället med framgång följas wid det snart stundande trädessbruket, hwilket äfwen det ju kan wara ganska tungt.

1) Öta alltid hafreransonen under den bråda tiden. Fråga icke efter, huru mycket hästen får, utan gif den så mycket den behöfwer för att icke förlora sitt hull eller sitt goda humör. Fett är den bästa stoppningen, och den kraftigt födda hästen skall tacka dig med 30—50% mera arbete, än hwad en utpinad, trött häst skulle förmå.

2) Låna hästen något längre middagsrast, t. ex. 1 1/2 ja 2 timmar i stället för den wanliga en timmes rasten. Och så en liten „klockan sex“ under hwilken hästen icke urspännes men matas med tort bröd och får en klunk watten samt står en tio minuter, wärkar mycket upprifstande. Det går sedan med dubbelt gladare fart framåt.

3) **Använd alltid Sidéns hästskyddare** i de skacklor, som sättas i de tyngsta redskapen: ringwälten, spadharfven o. s. w. Af starka hästskyddare är ett par tillräckligt, i det en skyddare fästes emellan hwardera framswängeln och den bredare bakswängeln. Ett sådant par kostar blott 11—12 mark, och med denna ringa utgift kan man för hela år framåt friföpa sig från obehaget att få bogbrutna hästar, hwilka ofta i weckotal ej kunna användas och därunder förtära långt mer, än hwad hästskyddaren någonsin skulle ha kostat.

4) **Wattna hästen** under warma dagar afwen emellan utfordringstimmarna; att låta hästen i det brännheta solbaddet gå förstående är ett lika upprörande som onödigt djurplågeri.

5) **Aftwätta swetten** från hästens bogar, innan den ställes i stallet eller innan den slutar sitt dagswärf. Begjut bogarna upprepede gånger med kallt watten, så att de fullständigt afkylas, och guid dem sedan torra. Att låta swetten torfa in och tilltäppa porerna,

gör juft bogarna lämpliga för skaffår, som sedan äro så fwåra att bota.

6) Känn efter, om stället bakom manken är het. Har sedolken trykt hästens manke, fättes en grästorfwå med grässidan nedåt på det ömma stället och kwarhålles på stället medels en bukjord.

7) Använd lösa putor af lärft och stoppade med halm emellan rankorna och bogarna. De äro fwåla och lägga sig utmärkt efter bogarnas former.

